

DEKLARÁCIA SLOVENSKEHO ŠPORTU 2023

PREAMBULA

Spoločenský význam športu najintenzívnejšie pociťujeme v momentoch, keď sa môžeme tešiť z úspechov našich reprezentantov na tých najvýznamnejších medzinárodných podujatiach. Vtedy dochádza k výnimočnému zjednoteniu celej politickej scény a nešetrí sa príslubmi, ako sa to prejaví v podpore športu ako takého. Obvykle to však zostane iba v rovine príslubov. V programových vyhláseniach ôsmich slovenských vlád od roku 1994 je športu venovaných priemerne 160 slov, čo zvyčajne netvorí ani jedno percento z celkového textu. Už len z tohto faktu vyplýva, že šport bol doterajšími politickými elitami často vnímaný primárne ako „voľnočasová“ aktivita, ktorá viac pozornosti nepotrebuje, a jeho miesto je aj na konci záujmu rozpočtovej kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Tento pohľad a tento prístup je potrebné zásadným spôsobom zmeniť. Šport ako významná spoločenská činnosť:

- zvyšuje kvalitu života významnej časti obyvateľstva od mládeže až po seniorov, predovšetkým v oblasti zdravého životného štýlu ako aj výchovy k vlastenectvu,
- na reprezentačnej úrovni maximálne efektívne prispieva k jej medzinárodnej propagácii,
- zabezpečuje prácu pre desiatky tisíc ľudí,
- ponúka realizáciu zdravotne znevýhodneným,
- je desaťročiami overený a neustále vylepšovaný prejav aktivít občianskej spoločnosti,
- má významné postavenie, čo sa týka záujmu médií doma i v zahraničí.

Vedomí si zodpovednosti za to, aby sa šport na Slovensku dostal na také miesto, aké mu právom náleží, od zástupcov politických strán a hnutí žiadame:

1. Upraviť kompetenčné zaradenie športu v rámci systému najvyšších exekutívnych orgánov štátu tak, aby sa potvrdil a zvýraznil jeho univerzálny charakter. Šport nemá byť nechceným príveskom akéhokoľvek rezortu, má byť spravovaný orgánom, pre ktorý bude jednou z najhlavnejších priorít

„Šport má byť v názve príslušného ministerstva na prvom a nie na poslednom mieste.“

2. Zabezpečiť systémové a dostatočné financovanie športu vo všetkých jeho podobách a na všetkých úrovniach štátu aj samosprávy

„Financie do športu sú systémové investície – nemajú to byť ani omrvinky, ani náhodné milodary.“

Slovensko je na chvoste rebríčka finančnej podpory a investícií do športu na všetkých úrovniach. Tie by mali dosiahnuť v celkovom súčte minimálne výšku 1 % HDP. Financovanie športu musí byť v najvyššej možnej miere nezávislé od politických zásahov. Finančné prostriedky majú byť rozdeľované na základe vopred stanovených a kontrolovateľných kritérií. Súčasťou ich tvorby majú byť aj odvody z prevádzkovania stávkových hier, odvody zo všeobecného zdravotného poistenia (tie musia byť použité výlučne na podporu športovania mládeže), eurofondy a aj motivačné, ako aj legislatívne opatrenia pre trvalé

príspevky zo súkromného sektoru, napríklad u zahraničných investorov, ktorým sú poskytované príspevky a úľavy.

Taktiež je žiaduce, aby sa realizovala taká reforma verejnej správy, ktorá by zásadným spôsobom zlepšila finančné podmienky miestnych samospráv. Silné a dostatočne finančne zabezpečené miestne samosprávy dokážu v oveľa väčšej miere podporovať činnosť športových klubov, prispievať k výstavbe a prevádzke športovísk a podieľať sa na organizácii domácich aj medzinárodných športových podujatí. Bez samospráv - obcí, miest a krajov - by súčasná existencia ani budúci rozvoj športu neboli a ani nebudú možné.

3. V spolupráci so športovou obcou, primárne reprezentovanou SOŠV, vypracovať a schváliť dlhodobý Národný program rozvoja športu, aj zabezpečiť dobudovanie a prevádzku Informačného systému slovenského športu

„Športová legislatíva nesmie vznikať systémom o nás bez nás.“

Športové hnutie, na čele s jeho strešnou organizáciou (SOŠV), pozná do najmenších detailov súčasný stav a problémy športu na Slovensku. Je nevyhnutné, aby jeho zástupcovia boli od samého začiatku pri príprave akejkoľvek legislatívy týkajúcej sa športu, obzvlášť pri strategickej, ktorá presahuje trvanie jedného volebného obdobia. Legislatíva musí vychádzať z reálnych dát, preto je nevyhnutné mať funkčný informačný systém, ktorý ich vie priebežne poskytovať na potrebu analýz a prípravy dlhodobých stratégií.

4. Zabezpečiť renováciu, budovanie a systém fungovania udržateľnej prevádzky športovej infraštruktúry

„Za každé zlikvidované športovisko musí byť postavené minimálne jedno nové.“

Investičný dlh v údržbe a budovaní športovej infraštruktúry u nás budeme dobiehať ešte veľmi dlho. Za obdobie posledných 30 rokov zaniklo veľké množstvo športovísk od lokálnej až po celoslovenskú úroveň bez akejkoľvek náhrady. Je nevyhnutné, aby sa tento prístup zmenil. Prirodzeným hlavným centrom koordinácie a rozhodovania v oblasti športovej infraštruktúry (obzvlášť národného významu) by mal byť Fond na podporu športu, ktorého rozpočet musí byť pravidelne valorizovaný.

5. Zabezpečiť dlhodobú, systémovú a transparentnú podporu štátnej reprezentácie, ako aj podporu kandidátúr Slovenska na organizovanie vrcholných medzinárodných športových podujatí na Slovensku

„Reprezentácie Slovenska v individuálnych aj kolektívnych športoch sú najefektívnejšími ambasádami našej krajiny vo svete.“

Firmy s majetkovou účasťou štátu by mali byť najprirodzenejšími finančnými podporovateľmi športovej reprezentácie Slovenska, resp. športu ako takého. Vrcholné medzinárodné športové podujatia organizované v SR sú, vzhľadom na ich časté enormné a výnimočné mediálne pokrytie v zahraničí, ideálnym prostriedkom na propagáciu našej krajiny. Tomu musí zodpovedať aj podpora zo štátu z pohľadu spolufinancovania. Prvým krokom by malo byť, v spolupráci so športovou obcou reprezentovanou SOŠV, vypracovanie a schválenie koncepcie, ktorá bude systémovo riešiť túto problematiku.

6. Všetkými (predovšetkým finančnými) spôsobmi podporovať šport a pohybové aktivity v školách ako prirodzenú súčasť vzdelávania

„Školy sú pre rozvoj športu na všetkých úrovniach nezastupiteľné.“

Doterajší systém podpory športu a pohybových aktivít v rámci školstva trpí výraznou nedostatočnosťou, čo sa týka financií, infraštruktúry a aj ľudských kapacít. Školské telocvične a školské športoviská by mali byť prirodzenými centrami, ktoré je potrebné čo najviac využívať nielen počas učebného procesu, ale v primeranej miere ich sprístupniť aj verejnosti.

Ďalším cieľom by malo byť, v spolupráci so športovými odborníkmi z národných športových zväzov, navýšiť počet a skvalitniť obsah hodín telesnej výchovy ako aj pohybových aktivít po skončení vyučovania. Osobitnú pozornosť musia dostať špeciálne športové triedy a športové školy, pričom nezanedbateľnou súčasťou výučby by mala byť príprava talentovanej mládeže aj na obdobie po skončení aktívnej (resp. profesionálnej) športovej kariéry.

7. Zaviest', po dôkladnej príprave a testovaní, systém športových poukazov pre mládež

„Športové poukazy majú byť jedným z viacerých, nie jediným, resp. dominantným nástrojom financovania športu.“

Je správne a žiaduce dať možnosť občanom priamo spolurozhodovať o tom, ktoré športy a ktoré športové kluby či iniciatívy si zaslúžia ich podporu, pretože to zabezpečí aj ich kontrolu. Vzhľadom na to, že ide o zásadnú systémovú zmenu, je potrebné ju pripraviť a uvádzať do praxe postupne a nie hurá systémom „zo dňa na deň“.

ZÁVER

Ponúkame všetky svoje poznatky, skúsenosti, odborné i ľudské kapacity, chuť a vôľu spolupracovať na všetkých riešeniach, ktoré by pomohli rozvoju športu vo všetkých jeho podobách na Slovensku. Tie najdôležitejšie sú obsahom tejto Deklarácie.